

I. Teoreticko-praktická část obsahuje 5 úkolů po 10 bodech a 4 úkoly na vlastní příklady (po 7 bodech)

1. Označte jen to/ta vymezení, v nichž není žádná chyba:

1a) Větné členy se definují jako syntaktické funkce výrazů ve větném celku. Popis vlastností větných členů je pokládán za jeden z hlavních úkolů syntaxe tradiční i moderní. Kritéria tohoto popisu mohou být různá; pojetí *MČ (3)* se např. drží jako základního ukazatele postavení větného členu ve větném celku vzhledem k základové větné struktuře (ZVS).

1b) Slovní druhy vystupují jako větné členy jednak ve své primární funkci, jednak mohou plnit i funkci sekundární. Tak substantivum je primárně podmětem nebo předmětem, adjektivum shodným přívlastkem, sloveso v určitém tvaru přísudkem.

1c) O slovesném přísudku mluvíme také u bezpodmětných struktur s predikativem: *Na ministerstvo je nutno poslat písemnou žádost.*

1d) Přimykání se vyskytuje také u všech tvarově neřízených neshodných přívlastků: *polička na knihy/s knihami/nad stolem/u okna/vedle postele; kytice k narozeninám/ve váze/pro maminku/od snoubence.*

Správné řešení: 1a); 1b); 1d)

2. Vyhodnoťte, ve kterých příkladech je správně označen **základ podmětu** nebo zařazení struktury jako **bezpodmětné**:

2a) *Před bouřkou obvykle bývá dusno.* **bezpodmětná struktura**

2b) **Vlasů a rozumu** nikdy nepřibývá.

2c) **Studovat syntax** je náročné.

2d) **Hlasité hurá** se rozlehlo stadionem.

Správné řešení: 2a); 2b)

3. Označte jen správné/správná řešení:

3a) Kromě toho, že *být* je typické sponové sloveso, může někdy fungovat jako plnovýznamové. Nastává to ve dvou případech: u sloves existence a u sloves smyslového vnímání.

3b) *Upoutal mě **román Zbabělci**.* Zvýrazněn je nominativ jmenovací, jinak zvláštní druh neshodného přívlastku.

3c) **Divadlo a film**, to jsou jeho dvě lásky. Příklad obsahuje volně vytčený větný člen, a to nominativ jmenovací.

3d) *Děvčátko nařikalo, **zalykajíc se slzami**.* V příkladu se vyskytla polovětná konstrukce – zde přechodníková, která má platnost rozvitého subjektového adjektivního doplňku.

Správné řešení: 3d)

4. Zjistěte, zda je pravda, že tato souvětí obsahují vedlejší větu **podmětnou**. Označte jen řešení bez chyby.

4a) *Trvá mu věčnost, než se přinutí napsat dopis.*

4b) *Byla stále taková, jakou jsme ji znali.*

4c) *Hereččina velká chyba byla, že do Anglie neodjela už před válkou.*

4d) *Olivová čelenka byla nejvyšším vyznamenáním pro občana starověkého Řecka, který se zasloužil o vlast.*

Správné řešení: 4a); 4c)

5. Rozhodněte, zda je ve všech případech správně podtržena **celá syntaktická skupina** a určen její druh i přesná větněčlenská platnost. Označte jen řešení bez chyby.

5a) *Pro výživu lidstva je stále významnější sója, tedy rostlina s vysokým obsahem bílkovin*. Zde adordinační skupina – komplexní rozvitý podmět.

5b) *Děti si pochutnají na moučných jídlech, jako na koláčích a koblihách*. Zde adordinační skupina – komplexní rozvitý předmět.

5c) *Mořské hlubiny skrývají nezměrné bohatství, například obrovská naleziště ropy*. Zde adordinační skupina – komplexní rozvitý předmět.

5d) *Dítě je dar života i trvalý závazek*. Zde koordinační skupina – několikanásobný rozvitý přívlastek.

Správné řešení: 5a), 5b), 5c)

6. Uveďte vlastní příklad na větu s infinitivním předmětem; sledovaný jev (jeho základ) podtrhněte:

7. Uveďte vlastní příklad na hypotaktické souvětí s vedlejší větou podmínkovou:

8. Uveďte vlastní příklad na výpověď s GVV: $S_1 - VF - na S_4$

9. Uveďte vlastní příklad na větnou vsuvku; sledovaný jev podtrhněte:

II. Doplňte do diktátu vynechanou interpunkci (zisk za diktát 22 bodů; za chybu -7 bodů; je nutno mít alespoň 1 bod, aby byl test platný, tj. max. 3 interpunkční chyby)

1. Kolonizace Jesenicka byla zahájena počátkem 13. století kdy slovanské obyvatelstvo ovládlo dosud liduprázdné oblasti a kdy se charakter kraje začal nápadně měnit.

2. Nezaškodí zadívat se do hlubší minulosti a připomenout si kdo a kdy u nás psal česky a neohroženě bránil češtinu aby obstála v souboji s nepřítelny doby.

3. Maratonský běh obzvláště obtížnou a s napětím sledovanou disciplínu vyhrál v roce 1896 Spyridin Louis skvělý řecký atlet původní profesí údajně pastýř a zemědělec a zajistil si tímto vítězstvím obrovský věhlas.

4. Čeští sportovci na těchto hrách nebyli aktivními účastníky a tak jediným českým zástupcem byl dr. Jiří Guth člen Mezinárodního olympijského výboru.

5. Letní ty noci zářívá jak tebou srdce okřívá!

6. Školou dokonale účelnou nazýváme tu která je pravou dílnou lidí a kde všichni všemu všestranně mají být vyučováni.

7. Svěrázný romský léčitel požadoval aby ten koho měl vyšetřit zásadně nepoužíval před příslušným výkonem žádnou kosmetiku nebo mýdlo.

Bodování a hodnocení:

Za 1. až 5. úkol se přidělí po 10 bodech za kompletně správné řešení, jinak 0; za 6. až 9. úkol se přidělí po 7 bodech za správné uvedení příkladu včetně správného podtržení jevu, pokud je podtržení vyžadováno, jinak 0; za diktát je nutný zisk min. 1 bodu, tj. do 3 interpunkčních chyb.

Známkování (při diktátu za min. 1 bod): 100 – 91 b. = A, 90 – 81 b. = B, 80 – 71 b. = C, 70 – 61 b. = D, 60 – 51 b. = E